

Vitrines V-VI. Carles Baguer (Barcelona 1768-1808)

Carles Baguer és el representant del simfonisme català de l'època, amb evident influència del model *haydinià*.

Francesc Mariner, organista de la catedral de Barcelona i oncle d'en Carlets –com popularment es coneix a Carles Baguer–, el recomana com a successor seu i l'introdueix dins els cercles musicals.

L'estil i la forma de tocar de Baguer són aclamats per un públic jove que, com ell, prefereix les sonates, els minuets i els boleros a l'estil contrapuntístic. Compositors com Ramon Carnicer o Mateu Ferrer són deixebles seus. Carles Baguer continuà present en els repertoris musicals del territori català durant dècades.

Partitures manuscrites destacades

- Carles Baguer. *El regreso a Barcelona su patria del Dr. Josef Oriol, con motivo de celebrarse las fiestas de su beatificacion anyo 1807.*

- Carles Baguer. *Sinfonias traducidas por organo por el uso del P. Sr. Pasqual Roca organista. 1807.*

- Francesco Capmany. *Sinfonia a piena orchestra.*

- Franz Joseph Haydn. *Siete sonatas sobre las últimas palabras que dixo Nuestro Redentor en la Cruz... arregladas para Forte-Piano.*

- Franz Joseph Haydn. *Stabat Mater.* Novembre 1869.

- Ferran Sor. *Quartetto Burlesco.* Barcelona, 1811.

- Narciso Sors. *6 minuettes y 6 contradanza, violin primero.* 1799

Biblioteca de Catalunya

Carrer de l'Hospital, 56

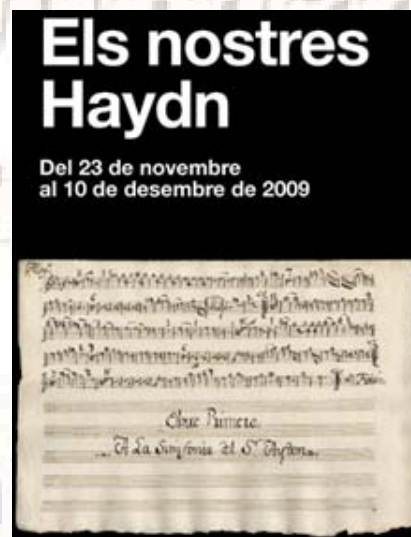
08001 Barcelona

Tel. 93 270 23 00

Fax 93 270 23 02

E-mail: bustia@bnc.cat

<http://www.bnc.cat>

Els nostres Haydn

**Del 23 de novembre
al 10 de desembre de 2009**

Horari de l'exposició:

De dilluns a divendres, de 9 a 20 h.

Dissabtes, de 9 a 14 h.

Els nostres Haydn

Dia 21 de març [...] En esta nit, a vuit hores, s'ha cantat i tocat, ab tots los instruments de cordes i de vent, ab les timbales en los passatges a què devien entrar, lo drama sacro de La creació del món, que ahir la nit se provà en casa Múnter, o Claviana. Jo, si bé no he entrat a la sala de tota esta gran orquestra de la Confraria dels Velers, l'he escoltada tota baix al carrer, frente a la casa i de les voltes, sens prejudici de mos oïdos de tant soroll com hi hauria allí dintre de contrabaixos, clarins, trompes i timbales en alguna ària estrepitosa, i en finals o coros, en dita famosa obra de música de Haydn; no perdent instruments -adhuc fogots i flautes travesseres, los més suaus de tots- ni les veus -de mossèn Anton Cassanyes, xantre del Palau i capellà de la cúria; d'en Maginet; d'en Vinyals, segon contralt de la Seu, i d'en Sawri, tenor de la capella de música de Santa Maria del Mar- per quedar la finestra d'aquella sala dels Velers un poc oberta.

En efecte, tenen raó d'alabar tota esta música lo doctor Anton Bardolet i mon fill Rafel, per ser molt harmoniosa, i patètica en algunes àries, [...] ab obligats de flautes travesseres, fogots i trompes [...].

J que viva don Joanet Claviana, que ha proporcionat tota esta diversió de música del drama sacro a les senyores i senyors de Barcelona, sent l'amo d'una tan famosa obra de música, a ell vinguda de París, que l'ha pagada ab diner sonant com la música. J sent tan agradable a quantes persones de delicat gust que l'han oïda, i trobant-hi nou gust en oïr-la, se repetirà i se farà la mateixa funció en la vinent Pasqua Florida en lo gran saló del Palau.

Extret de:

Rafael d' Amat i de Cortada, baró de Maldà. *Calaix de Sastre*. Selecció i edició a cura de Ramon Boixareu. (Barcelona: Curial, 1987-2003), vol. 7: 1804-1807, p. 18.

Secció de Música de la BC

ELS NOSTRES HAYDN

Amb el títol *Els Nostres Haydn*, la Biblioteca de Catalunya es proposa oferir una visió global de les obres de Franz Joseph Haydn que es troben en els seus fons, i posar en relleu, alhora, compositors catalans coetanis de Haydn. Per aconseguir-ho, mostra una sèrie de documents originals, majoritàriament partitures manuscrites, alguns d'ells exposats per primera vegada. Les paraules de Rafael d' Amat i de Cortada, baró de Maldà, evidencien les tendències introduïdes pel Classicisme a la Barcelona musical de l'any 1804.

Vitrines I-II. Franz Joseph Haydn (Rohrau, Baixa Àustria 1732 - Viena 1809)

L'era barroca dona pas a gairebé cinquanta anys de transició -meitat del segle XVIII i principis del XIX- que acabaran confluint en l'era romàntica. És el Classicisme, encapçalat per Franz Joseph Haydn i Wolfgang Amadeus Mozart (1756-1791), dues actituds diferents al servei d'un mateix estil.

La partitura pren força en tota la seva verticalitat quan la música instrumental agafa la iniciativa i deixa d'estar sotmesa a la veu. Els plantejaments clàssics es resolen amb les noves estructures i formes musicals -sonata, simfonia, quartet i concert-, paral·lelament a una millora substancial en la tècnica dels instruments, en especial els de teclat, i a un augment considerable de l'edició musical.

Haydn esdevé figura cabdal en l'evolució de l'estil clàssic, per la seva longevitat -influeix Mozart i té per deixeble Beethoven-, per fonamentar els quatre moviments de la sonata i, per tant, la simfonia, per ampliar el nombre de músics de l'orquestra i, potser el fet més innovador, per aportar un paper rellevant a cada un dels components del quartet de corda.

La música reflecteix els canvis socials i passa de ser d'ús gairebé exclusiu de l'entorn eclesiàstic i cortesà a entretenir uns estrats socials emergents. La burgesia cerca diversió i entreteniment, aprèn l'art de tocar instruments, i reclama música senzilla d'ambient per als salons. És l'estil galant encapçalat per Carl Philip Emanuel Bach (1714-1788). En aquests salons, hi tenen lloc concerts o recitals vocals i instrumentals, coneguts per acadèmies. S'hi interpreta repertori musical divers, alternant obres orquestrals, vocals, per a piano i, de forma menys habitual, per a guitarra.

Segons fonts documentals, Haydn entra a Catalunya cap els anys 80 del s. XVIII, probablement de la mà del seu *Stabat Mater*, molt aclamat a Europa. També destaca per la seva excepcionalitat, l'encàrrec de la catedral de Cadis de la versió orquestral de *Les set últimes paraules de Crist a la Creu*, que impulsarà l'expansió de l'obra de l'autor per l'estat espanyol. El més popular de Haydn, però, seran les simfonies, els quartets i més tard els oratoris.

Vitrina III. Compositors coetanis

Haydn comparteix temps i espai amb músics catalans sorgits d'un focus musical rellevant: l'escola de Montserrat. Hi trobem compositors com Benet Julià (1726-1787), Anselm Viola (1738-1798), Narcís Casanoves (1747-1809), Antoni Soler i Ramos (1729-1783), i Ferran Sor (1778-1839).

Cal esmentar que a Catalunya, com a la resta de la península i gran part d'Europa, es copia i s'interpreta més música italiana que germànica. Amb tot, és habitual trobar en els repertoris de concerts deixebles de Haydn, com Ignaz Pleyel, entre d'altres.

També destaquen Josep Duran (1730-1802) amb la seva formació napolitana, així com el compositor valencià Vicent Martín i Soler (1754-1806), que conreà grans èxits en el camp de l'òpera, especialment a Viena i Sant Petersburg, i el compositor simfònic Carles Baguer.

Vitrina IV. Ferran Sor (Barcelona 1778 - París 1839)

Sors és un compositor i intèrpret innovador en el camp de la guitarra, que es veu obligat a marxar del país per raons polítiques. Aquest fet acaba beneficiant-lo, en oferir-li la possibilitat d'accedir a nous i diferents horitzons artístics, no trobats en terres catalanes. Porta la guitarra als repertoris dels centres musicals europeus més prestigiosos. També conrea l'òpera i el ballet.

Des de mitjan segle XVIII, el Teatre de la Santa Creu és l'únic teatre per poder gaudir de les representacions d'òpera a Barcelona, i disposa d'una companyia estable. El Marqués de la Mina, aleshores capità general de Catalunya, és un personatge clau en el desenvolupament de l'òpera italiana en el nostre país. Destaquen les estrenes d'*Una cosa rara* i *L'arbore di Diana* de Vicent Martín i Soler el 1791, les òperes *Il Telemaco ne' ll Isola di Calipso* de Ferran Sors i *La princesa filosofa, o sea, el desdén con el desdén*, de Carles Baguer el 1797, un any abans de l'estrena a Barcelona d'una òpera de Mozart: *Così fan tutte*.